

Dualita právnej úpravy -
priestupok vs trestný čin pri
ochrane životného prostredia

300+301	302+302a	303+304	305
ŽP ako celok	Odpady + znečisťujúce látky	Voda, ovzdušie, látky poškodzujúce ozónovú vrstvu	Chránené R, Ž

306	307+308	309	310
Stromy a kry	Ochrana zvierat a rastlín pred nákazlivými chorobami	Únik organizmov	Výkon poľovného a rybárskeho práva

Trestný čin

Protiprávny čin, ktorého znaky sú **uvedené v TZ**, ak Trestný zákon neustanovuje inak.

Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je **jeho závažnosť nepatrná**.

Priestupok

Zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za **priestupok výslovne označené** v zákone o priestupkoch alebo v inom zákone, **ak nejde** o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Trestné činy, pri ktorých najčastejšie dochádza k prehodnocovaniu závažnosti protispoločenského konania a k posúdeniu konania inak vykazujúceho znaky trestného činu ako priestupok:

- § 300 a 301 Trestného zákona
- § 302 Trestného zákona
- § 305 odsek 2 Trestného zákona
- § 306 Trestného zákona
- § 310 Trestného zákona

Dôvody :

- konzumná a trhovo orientovaná spoločnosť
- nízka spoločenská nebezpečnosť
- malá závažnosť a malý alebo žiaden následok
- prehnaná spoločenská hodnota
- absencia materiálnej škody a poškodeného subjektu
- trest častokrát „lacnejší“ ako spáchaný trestný čin

Neoprávnené nakladanie s odpadmi Zákon o odpadoch 79/2015 Z.z.

§ 302 Trestného zákona

- Kto,
- čo aj z nedbanlivosti,
- nakladá s odpadmi v malom rozsahu
- v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi,

Priestupok

- a) **uloží odpad na iné miesto** než na miesto určené obcou,
- c) zhodnocuje alebo **zneškodňuje odpad v rozpore** s týmto zákonom,
- f) nakladá s **odpadovými pneumatikami** v rozpore s § 72 – neodovzdá ich oprávnenej osobe,
- g) nakladá so stavebnými odpadmi alebo s odpadmi z demolácií v rozpore s § 77 ods. 4 – osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie materiálovo **zhodnotí stavebné odpady pri výstavbe, rekonštrukcii** alebo údržbe komunikácií,
- l) nakladá s iným ako komunálnym odpadom v rozpore s § 12 ods. 6 (**FO nesmú nakladať** a inak zaobchádzať s **iným ako s komunálnym odpadom** a drobným stavebným odpadom s výnimkou)

Trestný čin

Kto,

čo aj z nedbanlivosti,

nakladá s odpadmi v malom rozsahu

v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi,

Priestupky:

o) **nakladá s nebezpečným odpadom** v rozpore s § 25,

q) **nakladá s použitými batériami** a akumulátormi v rozpore s § 49,

s) **nakladá s odpadovými olejmi** v rozpore s § 76 ods. 9,

t) vykoná **cezhraničný pohyb** odpadov v rozpore so siedmou časťou zákona (§ 84 až 88).

Orgány štátnej správy odpadového hospodárstva:

Ministerstvo ŽP, SIŽP odbor „Inšpekcia odpadového hospodárstva“, Okresný úrad v sídle kraja, okresný úrad ŽP, Obec, Slovenská obchodná inšpekcia – prejednávajú priestupky a iné správny delikty a za porušenie konkrétnych predpisov zákona o odpadoch

TČ – PRIESTUPOK PRI § 302 Trestného zákona

- Vyjadrenie škody - § 124 odsek 3 Trestného zákona druhá veta
„Pri trestnom čine neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 rozsahom činu sa rozumie cena, za ktorú sa odpad v čase a v mieste zistenia činu obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a cena za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené.“
- V prípade pribratia odpadovej spoločnosti za účelom odstránenia odpadu sú vždy náklady vyčíslené na sumu viac ako 266 Eur
- 2 igelitky komunálneho odpadu kontra 2 korby nákladného vozidla
- Dôvod – lenivosť odvieť odpad na skládku alebo zelený dvor alebo vopred vymyslený úmysel stavebnej spoločnosti, vyúčtovať si odvoz odpadu na skládku a odpad zadarmo vysypať na nelegálnu skládku

Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov (§ 305 odsek 1 TZ) Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.

Trestný čin

čo aj z nedbanlivosti

v rozpore s :

vo väčšom rozsahu

- a) poškodí, zničí, vytrhne, vykope alebo nazbiera **chránenu rastlinu** alebo poškodí, alebo zničí jej biotop,
- b) usmrtí, zraní, chytí alebo premiestni **chráneného živočícha** alebo poškodí, alebo zničí jeho biotop a obydlie,
- c) poškodí alebo zničí **prírodný biotop**, alebo
- d) ohrozí chránený živočíšny druh alebo rastlinný **druh**,

Priestupky:

- Zmení stav mokrade, vykoná jej úpravu najmä zasypaním, odvodnením atď
- odchyťovanie a **usmrcovanie živočíchov**,
- **Vykonáva činnosti v 2.-5. stupni ochrany** bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody
- Vykonáva zakázané činnosti v druhom stupni až piatom stupni ochrany, ktoré sú zakázané
- **nepreukázanie pôvodu** chránených rastlín alebo chránených živočíchov,
- použije zakázané metódy odchyty alebo **usmrcovania chránených živočíchov**
- **vyrúbanie, objednanie výrubu** alebo uloženie pokynu na výrub **chránenej dreviny** alebo **chráneného stromu**, alebo ošetrovanie chráneného stromu bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
- a iné,

Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov (§ 305 odsek 3 TZ)
Zákon o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne
rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi č. 15/2005 Z.z. - CITES

Trestný čin

čo aj z nedbanlivosti

v rozpore s :

vo väčšom rozsahu

- a) **získa pre seba alebo obstará pre iného** chráneného živočícha alebo chránenú rastlinu, alebo exemplár,

Priestupky

a) **dovezie** na územie Európskej únie alebo **vyvezie** alebo opätovne vyvezie z územia Európskej únie **exemplár** bez povolenia alebo potvrdenia, alebo bez oznámenia o dovoze,

c) **kúpi, ponúkne** na kúpu, nadobudne na komerčné účely, **vystavuje** na verejnosti na **komerčné účely**, využíva na komerčný zisk a predaj, **drží na predaj, ponúka** na predaj alebo prepravuje na účely predaja **exemplár** v rozpore s osobitným predpisom

Trestný čin

čo aj z nedbanlivosti

v rozpore s :

vo väčšom rozsahu

b) **drží, pestuje, chová, spracúva, dováža alebo vyváža** chránené rastliny alebo chránené živočíchy, alebo exempláre alebo s nimi **obchoduje, alebo ich inak scudzí, alebo**

c) **zámerne odníme, falšuje, pozmení alebo inak neoprávnene použije** nezameniteľné označenie chránených živočíchov alebo exemplárov,

Priestupky

- **dovezie** na územie Európskej únie alebo **vyvezie** alebo opätovne vyvezie z územia Európskej únie **exemplár** bez povolenia alebo potvrdenia, alebo bez oznámenia o dovoze
- **drží exemplár**, ktorého držba je zakázaná alebo obmedzená podľa tohto zákona a osobitného predpisu

Porušovanie ochrany stromov a krov (§ 306 Trestného zákona) Zákon o lesoch č. 326/2005 Z.z

Trestný čin

v rozpore s:

vo **väčšom rozsahu**

poškodí alebo zničí

strom alebo ker,

alebo ich vyrúbe

Priestupky podľa zákona o lesoch

Na lesných pozemkoch je zakázané:

- **ťažiť** stromy alebo kry, alebo odnášať alebo odvážať stromy, kry alebo ich časti vrátane dreva ležiaceho na zemi,
- vypaľovať porasty bylín, krov alebo stromov
- **neoprávnene používať** alebo **poškodzovať** lesné pozemky, lesné porasty, stromy a kry ..

Iného správneho deliktu sa dopustí kto neplní povinnosti pri ťažbe , preprave dreva

Porušovanie ochrany stromov a krov (§ 306 Trestného zákona)
Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.

Trestný čin § 306

v rozpore s:

vo **väčšom rozsahu**

poškodí alebo zničí

strom alebo ker,

alebo ich vyrúbe

Priestupky podľa zákona o ochrane prírody a krajiny (§ 92 zákona)

- neoznami výrub dreviny
- poškodzuje dreviny
- ničí dreviny
- vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub dreviny bez splnenia podmienok , alebo sa na požiadanie orgánu prírody nepreukáže právoplatným súhlasom na výrub a pôvod prepravovaného dreva

... a iné ....

Spoločenská hodnota dreviny lesný porast – mimo lesa

Zákon o lesoch neupravuje otázku spoločenskej hodnoty lesných porastov

Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. :

§ 2 písmeno m) : „drevina“ sa rozumie drevina rastúca mimo lesa, strom, ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúce jednotlivito alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu.

§ 95 odsek 1 : spoločenská hodnota drevín sa používa aj na vyčíslenie spoločenskej hodnoty lesných porastov rastúcich v územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany a chránených stromov

Výrub 2 ks stromov v lese (lesný pôdny fond) ktorý je v 1.-3. stupni ochrany
- neurčuje sa spoločenská hodnota dreviny, ale zisťuje sa hodnota drevnej hmoty (odborné vyjadrenie - znalec – odhad hodnoty drevnej hmoty) Ak hodnota drevnej hmoty prekročí väčší rozsah ide o trestný čin podľa § 306 Trestného zákona .

Pytliactvo (§ 310 Trestného zákona) Zákon o poľovníctve č. 274/2009 Z.z.

Trestný čin podľa § 310 odsek 1 TZ

neoprávnene zasiahne do výkonu práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva

bez povolenia loví zver alebo ryby
loví zver alebo ryby v čase ich ochrany alebo
loví zver alebo ryby zakázaným spôsobom,

alebo kto ukryje, prechováva, alebo na seba alebo na iného prevedie zver alebo ryby neoprávnene ulovené alebo nájdené,

Priestupky § 76

b) Porušuje povinnosti pri držbe a chove zveri v zajatí podľa § 22

d) porušuje povinnosť alebo zákaz na úseku ochrany poľovníctva podľa § 24 odsek 3 s výnimkou § 24 odsek 3 písmeno g) a i)

i) vykonáva lov zveri bez dokladov uvedených v § 53 ods. 1,

Zakázaný spôsob lovu § 65 odsek 2

Nesprávny spôsob lovu § 65 odsek 3

2 skupiny názorov, či ide o zakázaný spôsob lovu v zmysle § 310 Trestného zákona (§65 odsek 2 a § 65 odsek 3 zákona)

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2008/99/ES
z 19. novembra 2008
o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva**

MEDZI ZÁKLADNÝMI ZÁSADAMI:

- V záujme dosiahnutia účinnej ochrany životného prostredia je obzvlášť potrebné zaviesť odrádzajúcejšie sankcie za skutky, ktorými sa poškodzuje životné prostredie, ktoré obvykle spôsobujú alebo môžu spôsobiť podstatnú škodu na ovzduší vrátane stratosféry, na pôde a vode a na živočíchoch alebo rastlinách, vrátane ochrany druhov.
- **Takéto konanie by sa preto malo v rámci celého Spoločenstva považovať za trestný čin, pokiaľ k nemu došlo úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti**

TRESTNÉ ČINY PODĽA SMERNICE – čl. 3

Členské štáty zabezpečia, že uvedené konanie predstavuje trestný čin, pokiaľ je protiprávne a došlo k nemu **úmyselne alebo aspoň z hrubej nedbanlivosti**:

- a) vypúšťanie, emisia alebo zavádzanie množstva látok alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody, ktoré spôsobuje alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví, alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, na kvalite pôdy, na kvalite vody alebo na živočíchoch alebo rastlinách;
- b) zber, preprava, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad takýmito operáciami a následnej starostlivosti o zariadenia na odstraňovanie odpadu a vrátane akcie, ktorú uskutočňujú obchodníci alebo sprostredkovatelia (odpadové hospodárstvo), ktoré spôsobujú alebo môžu spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví, alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, na kvalite pôdy, na kvalite vody alebo na živočíchoch alebo rastlinách;

c) preprava odpadu, pokiaľ táto činnosť patrí do rozsahu pôsobnosti článku 2 ods. 35 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu a uskutočňuje sa v nezanedbateľnom množstve, či už v rámci jednej prepravy, alebo v rámci viacerých zdanlivo prepojených prepráv (čl. 2 ods. 35 = nezákonná preprava);

d) prevádzkovanie závodu, v ktorom sa vykonáva nebezpečná činnosť alebo v ktorom sa skladujú alebo používajú nebezpečné látky alebo prípravky a ktoré mimo tohto závodu spôsobujú alebo môžu spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví, alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, na kvalite pôdy, na kvalite vody alebo na živočíchoch alebo rastlinách;

e) výroba, spracovanie, nakladanie, používanie, držba, skladovanie, preprava, dovoz, vývoz alebo odstraňovanie jadrového materiálu alebo iných nebezpečných rádioaktívnych látok, ktoré spôsobujú alebo môžu spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, na kvalite pôdy, na kvalite vody alebo na živočíchoch alebo rastlinách;

f) usmrtenie, ničenie, držba alebo odchyt exemplárov druhov chránených voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín s výnimkou prípadov, keď sa takéto konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov a má zanedbateľný vplyv na stav ochrany druhov;

g) obchodovanie s druhmi chránených voľne žijúcich živočíchov alebo voľne žijúcich rastlín alebo ich časťami a derivátmi s výnimkou prípadov, keď sa takéto konanie týka zanedbateľného množstva takýchto druhov a má zanedbateľný vplyv na stav ich ochrany;

h) akékoľvek konanie, ktoré vedie k závažnému poškodeniu biotopu v chránenej lokalite;

i) výroba, dovoz, vývoz, uvádzanie na trh alebo používanie látok, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu.

Článok 5 - Sankcie

Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sa za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4 ukladali účinné, primerané a odradzujúce sankcie.

SÚČINNOSŤ

Štátne a samosprávne orgány

ŠOP

SIŽP

PO

FO

Enviro trestná činnosť – retro:

- **Prvotná ochrana** životného prostredia – TUR, zodpovednosť pôvodcu odpadu, ..
- Konferencia o životnom prostredí - 5. - 15. júna 1972 v Štokholme
- **Vplyv na vnútroštátnu trestnoprávnu úpravu** oblasti životného prostredia mala predovšetkým prvá časť, ktorá obsahovala katalóg 26 princípov ochrany životného prostredia
- Následok Konferencie – **aktivizácia nevládneho sektoru**, tzv. Ekologické fórum nevládných organizácií
- Na území SR boli **prvé pozitívne zmeny** vnútroštátnej ochrany ŽP od roku 1992 – zákon o ŽP 17/1992 Zb., zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ktorému predchádzal zákon o štátnej ochrane prírody do 31.12.1994), zákon č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie

TRESTNÝ ZÁKON

- zákonom č. **159/1989 Zb.** z 13.12.1989 prvý krát v dejinách Československa bola do Trestného zákona zavedená skutková podstata „Ohrozenia životného prostredia“ ako § 181a a 181b Trestného zákona s účinnosťou od dňa 01.02.1990
- s účinnosťou od 12.08.1994 - trestný čin **ochrany rastlín a živočíchov** a trestný čin **pytliactva**
- od 01.08.2001 sa rozšíril počet skutkových podstát Trestného zákona slúžiacich na ochranu životného prostredia o trestný čin **neoprávnené nakladanie s odpadmi** a trestný čin **porušovanie ochrany vôd**
- SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva – novela Trestného zákona č. **174/2015 Z. z.**, **zaviedla nové skutkové podstaty trestných činov** 6. hlavy – 2. diel a **rozšírila subjektívnu stránku** u väčšiny environmentálnych trestných činov

PRÁVNE PREDPISY, NA KTORÉ ODKAZUJE TRESTNÝ ZÁKON

§ 300 + § 301 Trestného zákona : zákon o životnom prostredí č. 17/1992 Zb., zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z., stavebný zákon č. 50/1976 Zb., + právne predpisy, týkajúce sa zákonnej úpravy jednotlivých zložiek životného prostredia

§ 302 Trestného zákona : zákon o odpadoch č. 223/2001 Z.z., vyhláška, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov č. 284/2001 Z.z.

§ 302a Trestného zákona : smernica EÚ parlamentu a rady „smernica“ 2005/35/ES z 7.9.2005 o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia, zákon o námornej plavbe č. 435/2000 Z.z.

§ 303 + § 304 Trestného zákona :

Voda: zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. (Smernica 2003/80/SVV z 27.01.2003 o ochrane ŽP prostredníctvom trestného práva, smernica 2000/60/ES – rámec pre činnosť spoločenstva v oblasti vodnej politiky, vychádza z novej koncepcie regulácie vodného hospodárenia na celoeurópskej úrovni)

Ovzdušie: zákon o ovzduší č. 137/2010 Z.z. (smernica 2003/80/SVV, smernica 2008/99/ES o ochrane životného prostredia prostriedkami trestného práva)

§ 305 Trestného zákona: zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z., vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 24/2003 Z. z. ktorou sa vykonáva z. o ochrane prírody a krajiny, CITES č. 15/2005 Z.z., smernica Rady EHS o ochrane biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS z 21.5.1992 = NATURA 2000, vyhláška č. 24/2003 Z.z. upravuje zoznam chránených rastlín a živočíchov v SR, zákon o lesoch č. 326/2005 Z.z., zákon o cestnej premávke č. 8/2009 Z.z.

§ 306 Trestného zákona: zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z., vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 24/2003 Z. z. , zákon o lesoch č. 326/2005 Z.z., zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie, zákon o správe majetku štátu č. 278/1993 Z.z.

§ 307 Trestného zákona + § 308 Trestného zákona: Zákon o rastlinolekárskej starostlivosti číslo 405/2011 Z. z., zákon o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat č. 194/1998 Z. z.,

vyhláška Ministra spravodlivosti o tom, čo sa podľa Trestného zákona považuje za nákazlivé choroby domácich alebo iných hospodársky dôležitých zvierat č. 123/1967 Zb., zákon o rozvoji rastlinnej výroby č. 61/1964 Zb. s vykonávacími vyhláškami č. 62/1964 Zb. a 63/1964 Zb., zákon o veterinárnej starostlivosti č. 39/2007 Z.z.

§ 309 Trestného zákona: zákon o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov č. 151/2002 Z.z.

§ 310 Trestného zákona : zákon o poľovníctve č. 274/2009 Z.z., zákon č. 115/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o poľovníctve, vyhláška č. 344/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve, zákon o rybárstve č. 139/2002 Z.z., vyhláška, ktorou sa vykonáva zákon o rybárstve č. Z.z., vodný zákon č. 364/2004 Z.z..

Súčinnostné subjekty

- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
- Okresný úrad – odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad – odbor pozemkový a lesný
- SIŽP
- ŠOP
- Stráž prírody
- Strážca prírody
- FO, PO

+ lesná stráž, poľovnícka stráž, rybárska stráž

Ministerstvo životného prostredia SR

§ 65 zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.

- **riadi a kontroluje výkon** štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny a určuje hlavné smery tejto činnosti,
- **hlavný štátny dozor** vo veciach ochrany prírody a krajiny
- **zriaďuje a riadi organizácie ochrany prírody**, ktorých prostredníctvom zabezpečuje výkon štátnej ochrany prírody a krajiny,
- v súčinnosti s okresným úradom, obcou a inšpekciou vedie pre potreby orgánov ochrany prírody **evidenciu** fyzických osôb, podnikateľov a iných právnických osôb, ktorým bola uložená sankcia za protiprávne konanie podľa tohto zákona

Všetky environmentálne trestné činy

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

§ 58 zákona o lesoch č. 326/2005 Z.z.

- ukladá **opatrenia na ochranu lesa** podľa § 28 odsek 4, ak tie presahujú územnú pôsobnosť okresného úradu v sídle kraja,
- vydáva **pokyny a usmernenia** pre orgány štátnej správy lesného hospodárstva, hospodárov a vyhotovovateľov programov starostlivosti a pre vlastníkov, správcov a obhospodarovateľov lesov na postup pri uplatňovaní ustanovení tohto zákona a predpisov vydaných na jeho základe,
- plní **d'alsie úlohy** vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie tohto zákona

§ 300, 306 Trestného zákona

Okresný úrad v sídle kraja – § 67

- dáva **súhlas na výstavbu** lesných ciest a zväžnic v 2. st. ochrany
- dáva súhlas **umiestnenie stavby** v 4. stupni ochrany (informačná tabuľa, pútač, reklama)
- dáva súhlas na **výrub a spôsob ošetrovania chráneného stromu**
- vyjadrenie pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia na stavbu alebo zmenu stavby v územiach so 4. a 5. stupňom ochrany
- môže v odôvodnených prípadoch **povoliť výnimku zo zakázaných činností v územiach s 2., 3., 4. alebo 5. stupňom ochrany (aj výnimku zo zákazu vjazdu vozidlom)**, v chránených vtáčích územiach môže **nariadiť vykonanie DNA** testu na preukázanie identity jedinca chránených živočíchov, ak je dôvodné podozrenie, že jedinec bol nadobudnutý v rozpore s týmto zákonom,
- vedie zoznam **členov stráže prírody**, bezprostredne riadi a koordinuje ich činnosť , stará sa o udržiavanie a zvyšovanie odbornej úrovne členov stráže prírody , a iné

§ 300 odsek 2, § 305 Trestného zákona

Okresný úrad – pozemkový a lesný odbor v sídle kraja

§ 58 zákona o lesoch č. 326/2005 Z.z.

- **vyhlasuje** ochranné lesy a lesy osobitného určenia
- vydáva a odvoláva **zákazy a obmedzenia využívania lesov verejnosťou** a iného využívania lesov, ak tie presahujú územnú pôsobnosť okresného úradu,
- dáva **súhlas na vykonanie naliehavej ťažby nad objem** predpísaný programom starostlivosti pre lesný celok alebo vlastnícky celok,
- plní **d'alsie úlohy** vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie tohto zákona

§ 306 Trestného zákona

Okresný úrad - § 68

- vykonáva **v prvom stupni štátnu správu** vo veciach ochrany prírody a krajiny v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- vydáva **súhlas na činnosť**, pri ktorej môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu **biotopu európskeho alebo národného významu**
- vydáva súhlas **na činnosť v 2. stupni ochrany** : likvidácia trvalých trávnatých porastov,
- **môže si vyhradiť pôsobnosť obce vo veci ochrany drevín** (výsadba a druhové zloženie drevín v extraviláne, súhlasy na výrub drevín a ukladanie náhradnej výsadby a následnej starostlivosti o vysadené dreviny)
- ukladá FO, podnikateľom a iným PO **sankcie** podľa tohto zákona a informuje ministerstvo o ich uložení,
- nariaďuje potrebné nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

- **môže nariadiť vykonanie DNA** testu na preukázanie identity jedinca, ak je dôvodné podozrenie, že jedinec bol nadobudnutý v rozpore s týmto zákonom,
- **uchováva kópie** evidenčných zoznamov, preukazov o pôvode a druhových kariet,
- vykonáva štátny dozor,
- a iné

§ 305 Trestného zákona, ostatné trestné činy z titulu svedka poškodeného

Okresný úrad – pozemkový a lesný odbor

§ 60 zákona o lesoch č. 326/2005 Z.z. - je prvostupňový orgán v konaniach o

- **vyhlásení pozemku za lesný pozemok a v pochybnostiach** o tom, či pozemok je lesným pozemkom
- **využívaní lesnej cesty** ,
- **povoľovaní výnimiek zo zákazov** niektorých činností na lesných pozemkoch priestupkoch a iných správnych deliktoch na úseku lesného hospodárstva a o uložení pokuty za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom
- **vedie evidenciu** lesných pozemkov,
- dáva záväzné **stanovisko k návrhu na umiestnenie stavby** a o využití územia v ochrannom pásme lesa
- vedie **register ciach** alebo iných povolených spôsobov označovania dreva
- ustanovuje a odvoláva **členov lesnej stráže**, zabezpečuje preskúšanie odbornej spôsobilosti a vedie zoznam členov lesnej stráže,

- je dotknutým orgánom a dáva stanovisko z hľadiska ochrany pôdy v konaniach týkajúcich sa **prevencie a nápravy environmentálnych škôd** na lesných pozemkoch podľa osobitného predpisu,
- a iné

§ 306 Trestného zákona

Obec - § 69

- vykonáva v 1. stupni **štátnu správu vo veciach ochrany drevín** v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- **môže uložiť** vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi pozemku, na ktorom drevina rastie, **vykonať nevyhnutné opatrenia** na jej ozdravenie alebo **rozhodnúť o jej vyrúbaní**
- podáva **vyjadrenie** v konaniach podľa osobitných predpisov vo veciach ochrany prírody a krajiny, najmä ak ide o vydanie povolenia na výrub drevín,
- **vyznačuje** dreviny určené na výrub,
- vykonáva **štátny dozor** vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu v rozsahu ustanovenom týmto zákonom

§ 305, 306 Trestného zákona + prenesený výkon štátnej správy

SIŽP - § 66

- zriadená rozhodnutím Ministra životného prostredia SR číslo 31/2003 zo dňa 23.07.2003 ako odborný, kontrolný a správny orgán, prostredníctvom ktorého MŽP SR vykonáva vo veciach starostlivosti o životné prostredie **štátny dozor**
- predmetom činnosti inšpekcie je:
  - ukladanie **pokút, sankcií a opatrení na nápravu** v rozsahu a za podmienok upravených osobitnými predpismi v oblasti ochrany: vôd, ovzdušia, odpadového hospodárstva, prírody a krajiny, biologickej bezpečnosti pri používaní genetických technológií a GMO, stavebného poriadku, prevencie závažných priemyselných havárií a prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia
- rozhoduje o **zhabaní jedincov** chránených druhov

§ 300, 303, 304, 305, 307, 308 Trestného zákona

ŠOP SR – § 65a

- **odborná** organizácia ochrany prírody a krajiny s celoslovenskou pôsobnosťou **zriadená ministerstvom rozhodnutím č. 75/2007-1.8. o vydaní zriaďovacej listiny ŠOP SR** ako príspevková organizácia, ktorá zabezpečuje úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny vrátane správy jaskýň a na úseku ochrany druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín podľa z. o ochrane prírody a krajiny a zákona „CITES“
- obstaráva a zabezpečuje **starostlivosť o osobitne chránené** časti prírody a krajiny
- plní funkciu **chovnej stanice** a rehabilitačnej stanice a uhrádza výdavky spojené so starostlivosťou o choré, zranené alebo poškodené chránené živočíchy,
- vedie **evidenciu** chránených živočíchov a chránených rastlín, **ktoré sú v držbe PO a FO** mimo prirodzeného výskytu v biotopoch,
- vedie **evidenciu o nájdených** chorých, zranených, poškodených, uhynutých a náhodne odchytených, zranených a usmrtených celoročne chránených živočíchov,

- **riadi a koordinuje** činnosť členov stráže prírody na základe poverenia orgánu ochrany prírody,
- spracúva **odborné stanoviská** pre rozhodovaciú a inú činnosť orgánov ochrany prírody,
- vykonáva **kultúrno-výchovnú, propagačnú** a edičnú činnosť v oblasti ochrany prírody a krajiny, zabezpečuje činnosť informačných stredísk a iných zariadení ochrany prírody a krajiny,
- **Vedecký orgán CITES** (zákon č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi)
- a iné

Pri všetkých environmentálnych trestných činoch, kultúrno-výchovná činnosť

Stráž prírody – § 72 a nasl.

- **na účel zabezpečenia starostlivosti o prírodu a krajinu**
- **oprávnenia** člena stráže prírody sú všeobecné s jednou výnimkou: *„zastaviť a kontrolovať dopravný prostriedok, ktorý sa nachádza v chránenom území, na účel overenia oprávnenosti jeho vjazdu na toto územie alebo prehliadať dopravný prostriedok a obsah batožiny v ňom, ak je dôvodné podozrenie, že sa v nich nachádzajú jedince chráneného druhu, zver alebo ryby získané v rozpore s týmto zákonom“* .. – otázne použitie takto získaných dôkazných prostriedkov pre prípadné trestné konanie
- **povinnosti** : predkladať raz za dva mesiace OÚ v sídle kraja alebo ním poverenej organizácii ochrany prírody správy o plnení funkcie, o zistených priestupkoch na úseku ochrany prírody a krajiny, o výške uložených blokových pokút a o spolupráci s PZ alebo obecnou políciou
- zúčastňovať sa na odborno-zdokonaľovacom školení organizovanom OÚ v sídle kraja alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody

Strážca prírody vs. Člen stráže prírody

- **Strážca je zamestnanec ŠOP SR**
  - má povinnosť kontrolovať dianie v jeho zverenom území (CHKO, NP)
  - dozerať na dodržiavanie platných predpisov návštevníkmi chráneného územia
  - monitorovať výskyt vzácnych druhov rastlín a živočíchov a vykonáva opatrenia na ich ochranu
  - starať sa o značenie chráneného územia
  - spolupracovať s obecnými úradmi, štátnou správou, PZ SR, vlastníkmi a správcami pozemkov v chránených územiach pri ochrane zverného územia
  - environmentálna výchova a to priamo v teréne, alebo na školách v rámci čoho sprevádza exkurzie
- **Člen stráže prírody je veľmi dôležitý spolupracovník strážcu** - v rámci svojho voľna pomáha ochrane prírody
  - vykonáva činnosť ako strážca, ale hlavne sa zameriava na kontrolu dodržiavania platných predpisov návštevníkmi a na environmentálnu výchovu v teréne

FO, PO

- FO – podávanie trestných oznámení
- PO – 0 trestných oznámení , ak záujmové združenie = PO tak podávanie TO prostredníctvom PO je taktiež nedostačujúce
- Znalec – vyjadruje sa k odborným otázkam v rámci trestného konania, a to predovšetkým vo vzťahu k § 300 a 301 Trestného zákona , § 302 Trestného zákona, § 306 Trestného zákona, § 307 Trestného zákona, 309 Trestného zákona

Ďakujem za pozornosť